Panevėžio apygardos teismo nutartis

2026-10-07, bylos Nr. e2A-464-940/2026

Teismas: Panevėžio apygardos teismas
Dokumentas: Nutartis
Data: 2026-10-07
Bylos Nr.: e2A-464-940/2026
Teisminio proceso Nr.: 2-68-3-27067-2025-0
Bylos rūšis: Civilinė byla

Civilinė byla Nr. e2A-464-940/2026
Teisminio proceso Nr. 2-68-3-27067-2025-0
Procesinio sprendimo kategorijos: 2.6.1.3.6; (S) 2.6.1.5; 2.6.2.5; 2.6.8.8; 3.2.4.11; 3.3.1.19.1; 3.3.1.21

PANEVĖŽIO APYGARDOS TEISMAS
N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2026 m. spalio 7 d. Panevėžys

Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Alvidos Jasaitytės-Pralgauskienės (kolegijos pirmininkės ir pranešėjos), Loretos Miltenytės, Igno Totilo, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „MMG Carriers International“ apeliacinį skundą dėl Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rūmų 2026 m. vasario 23 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „MMG Carriers International“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Mylios“ dėl skolos priteisimo.

Aprašomoji dalis

Teisėjų kolegija nustatė:

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 62³ straipsnio 1 dalies pagrindu ši byla, kuri yra teisminga Klaipėdos apygardos teismui, buvo priskirta nagrinėti Panevėžio apygardos teismui ir teismas šioje byloje veikia Klaipėdos apygardos teismo vardu.

I. Ginčo esmė

Ieškovė uždaroji akcinė bendrovė (toliau – UAB) „MMG Carriers International“ prašė priteisti iš atsakovės uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Mylios“ 16 335 Eur skolą, 10,15 procentų dydžio procesines metines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki visiško teismo sprendimo įvykdymo ir visas patirtas bylinėjimosi išlaidas. Nurodė, kad laikotarpiu nuo 2025 m. gegužės 22 d. iki 2025 m. liepos 14 d. ieškovė, kaip vežėja, ir atsakovė, kaip užsakovė, sudarė 15 krovinio pervežimo sutarčių (toliau – ir Sutartys), kuriomis ieškovė įsipareigojo Sutartyse nustatytu laiku ir sąlygomis pervežti Sutartyse nurodytą krovinį, o atsakovė – laiku ir tinkamai už tai atsiskaityti. Pažymėjo, kad visos Sutartys numatė analogišką 45 dienų atsiskaitymo terminą. Pažymėjo, kad ieškovė, pervežusi krovinius, atsakovei išrašė penkias PVM sąskaitas faktūras bendrai 23 534,50 Eur sumai, tačiau atsakovė per nustatytą apmokėjimo terminą PVM sąskaitų faktūrų neapmokėjo, nurodydama, jog „sąskaitos sulaikytos dėl registruotų žalų“. Ieškovei nurodžius, jog mokėjimų „sulaikymas“ yra neteisėtas, atsakovė dalį PVM sąskaitų faktūrų apmokėjo, tačiau liko neapmokėtos 2025 m. liepos 2 d. PVM sąskaita faktūra Nr. MMG5431 ir 2025 m. liepos 17 d. PVM sąskaita faktūra Nr. MMG5471 bendrai 9 801 Eur sumai. Be to, laikotarpiu nuo 2025 m. liepos 9 d. iki 2025 m. rugpjūčio 8 d. šalys sudarė

dar penkias krovinio pervežimo sutartis, kurių pagrindu, ieškovei pervežus krovinius, atsakovei išrašytos dar keturios PVM sąskaitos faktūros 6 534 Eur sumai, kurių atsakovė taip pat neapmokėjo. Atsižvelgiant į tai, atsakovės įsiskolinimas ieškovei sudaro 16 335 Eur. Teigė, kad atsakovės prievolės vykdymo sustabdymas yra neteisėtas ir nepagrįstas, nes: (1) nei atsakovė, nei ieškovė nėra gavusios iš krovinio savininko/atsakovės užsakovo pretenzijos, kurioje būtų įvardintas bent preliminarus žalos dydis; (2) atsakovė šiai dienai nėra gavusi iš pretenziją turinčio teisę pareikšti subjekto (užsakovo/krovinio savininko) jokio žalos dydžio; (3) atsakovės teigimu padaryta žala vienam automobiliui (subraižytas stogas) tikrai negali būti vertinama nei 22 534,50 Eur (anksčiau sustabdyta suma), nei 18 513,50 Eur (ieškinio pateikimo metu sustabdyta suma), nei 16 335 Eur (šiuo metu sustabdyta suma); (4) ieškovė yra apdraudusi savo civilinę atsakomybę 600 000 Eur sumai, todėl bet kokios žalos padarymo atveju ieškovė faktiškai turėtų sumokėti atsakovei tik 1 500 Eur sumą – franšizę, o ne atlyginti visą žalą.

II. Pirmosios instancijos teismo sprendimo esmė

Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rūmai 2026 m. vasario 23 d. sprendimu ieškinį atmetė ir priteisė iš ieškovės UAB „MMG Carriers International“ 8 518,40 Eur bylinėjimosi išlaidų atsakovei UAB „Mylios“ bei 9,00 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, valstybės naudai.

Teismas vertino, jog, sudarant sutartį, šalys susitarė, kad atsakovė turi teisę atlikti sulaikymus ir tai yra numatyta sutarties 4.3 punkte, taip pat neginčijamai nustatyta, kad ieškovės 2025 m. birželio 23 d. vežto užsakymo metu gabentam kroviniui buvo padaryta žala ir žalos faktas yra užfiksuotas CMR važtaraštyje, o vienerių metų senaties terminas pagal 1956 m. Ž. T. krovinių vežimo keliais sutarties konvencijos (toliau – ir CMR konvencija) nuostatas šiai dienai dar nėra suėjęs.

Teismas sprendė, jog vien tai, kad atsakovė nepateikė dokumentų, patvirtinančių apie preliminarią žalos vertę, gautą iš savo užsakovo, nesudaro pagrindo daryti išvadą, kad atsakovė neteisėtai sulaikė mokėjimus. Teismas, atsižvelgęs į tai, jog 2025 m. birželio 23 d. pagal Sutartį vykdyto vežimo metu apgadinto automobilio INEOS GRENADIER bruto svoris yra 2 700 kg, atitinkamai preliminarus žalos dydis gali būti apskaičiuotas pagal CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalyje nustatytą ribotą vežėjo atsakomybę ir yra 27 888,84 Eur (2700 kg x 8,33 SDR x 1,24 Eur), sprendė, jog atsakovė nuo 2025 m. birželio 23 d. iki 2026 m. birželio 23 d. turi teisę sulaikyti nurodytą sumą, neapmokant ieškovės sąskaitų iki tol, kol dėl automobilio apgadinimo nebus pateiktas konkretus reikalavimas dėl žalos atlyginimo. Teismas atsižvelgė į tai, jog ieškovė nepateikė jokių įrodymų, kad, siekdama išsiaiškinti preliminarų žalos dydį, ji teikė atsakovei papildomus prašymus, jog atsakovė pateiktų papildomus įrodymus dėl preliminarios žalos dydžio ar jos apskaičiavimo, ar pati ieškovė būtų pasikreipusi į žalą patyrusį atsakovės užsakovą, kad būtų pateikti duomenys apie preliminarios žalos dydį.

Atsižvelgęs į tai, kad ieškovės atstovė posėdžio metu negalėjo nurodyti kiek yra likusių nepamokėtų sąskaitų, kurių apmokėjimo terminas yra suėjęs, todėl nėra galimybės nustatyti ar atsakovė, kaip tvirtina ieškovė, savo nuožiūra keitė sulaikomas sumas, teismas atmetė ieškovės argumentą, kad atsakovė stabdo mokėjimus tokiai sumai, kokiai nori atsakovė.

Ieškovės argumentą, kad atsakovė nepagrįstai sulaiko apmokėjimą, nes ieškovė yra sudariusi draudimo sutartį, teismas taip pat atmetė kaip nepagrįstą, atsižvelgęs į tai, kad draudimas yra privalomas pagal šalių sutarties sąlygas, be to, nėra duomenų, kad ieškovė pranešė savo draudimo kompanijai apie tai, jog buvo padaryta žala ir buvo bandoma aiškintis aplinkybes dėl žalos padarymo ar žalos dydžio.

Teismas, įvertinęs byloje pateiktus įrodymus, esant šalių rašytiniam susitarimui dėl atsakovės teisės sulaikyti apmokėjimą, jei kroviniui yra padaryta žala, darė išvadą, kad ieškovė neįrodė ieškinio, jog atsakovė neteisėtai sulaiko mokėjimus, todėl ieškinį atmetė.

Nustatęs, kad byloje atsakovė patyrė 8 518,40 Eur atstovavimo išlaidų, atsižvelgęs į tai, kad ieškovės ieškinys atmestas, teismas iš ieškovės priteisė 8 518,40 Eur bylinėjimosi išlaidų atsakovės naudai.

III. Apeliacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

Apeliaciniu skundu ieškovė UAB „MMG Carriers International“ prašo panaikinti 2026 m. vasario 23 d. Klaipėdos apylinkės teismo sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-765-867/2026 ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti bei priteisti iš atsakovės visas ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Nurodo, kad teismas netinkamai ištyrė ir įvertino byloje esančius įrodymus; nenustatė arba neteisingai nustatė esmines bylos aplinkybes; netinkamai pritaikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias sutarčių aiškinimą, ir padarė neteisingą bei nepagrįstą išvadą, neva atsakovė teisėtai sulaikė mokėjimus ieškovei pagal Sutarčių 4.3 punktą.

Ieškovės įsitikinimu Sutarčių 4.3.2 punkto sąlyga aiškiai ir nedviprasmiškai reglamentuoja, kada ir kokio dydžio sulaikymas gali būti taikomas tuo atveju, jei galutinis žalos dydis nėra žinomas, t. y. „užsakovas (atsakovė) gali laikinai nemokėti vežimo užmokesčio dalies, atitinkančios kroviniui padarytą preliminarią žalą, kurią nurodo bei dokumentais pagrindžia reikalavimą užsakovui (atsakovei) reiškiantis subjektas“. Tačiau, nagrinėjamu atveju, nei atsakovė, nei ieškovė nėra gavusios atsakovės užsakovo (krovinio gavėjo, savininko ar kt. reikalavimą atsakovei reiškiančio subjekto) pretenzijos, kurioje būtų įvardintas preliminarus žalos dydis, jau nekalbant apie jo pagrindimą dokumentais (eksperto ar specialisto skaičiavimai ar pan.), nors nuo žalos kroviniui padarymo praėjo jau beveik 9 mėnesiai. Atsižvelgiant į tai, apeliantės vertinimu, mokėjimų ieškovei sulaikymą atsakovė atliko neteisėtai ir nepagrįstai.

Apeliantės vertinimu, teismo išvada, jog atsakovė, sulaikomos sumos dydį apskaičiuodama pagal Sutarčių 5 ir 5.3 punktų bei CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalies nuostatas, sulaikymą atliko pagrįstai ir teisėtai, padaryta netinkamai pritaikius materialiosios teisės normas, reglamentuojančias sutarčių aiškinimo taisykles, bei suformuotą kasacinio teismo praktiką. Pabrėžia, kad tais atvejais, kai šalys skirtingai aiškina savo ketinimus pagal sutartį ir kai neįmanoma jų nustatyti taikant subjektyvų (šalių tikrųjų ketinimų) sutarties aiškinimo būdą, prioritetas teiktinas pažodiniam sutarties teksto aiškinimui (lingvistiniam aiškinimui), kaip objektyviausiai atspindinčiam tikrąją šalių valią dėl prisiimtų įsipareigojimų turinio. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje išaiškinta, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.193 straipsnio 4 dalies taisyklė reiškia, kad neaiškios, dviprasmiškos sutarties sąlygos aiškinamos jas pasiūliusios ar parengusios šalies nenaudai. Nagrinėjamu atveju, Sutarčių 4.3 punktas, parengtas ir pasiūlytas pačios atsakovės, aiškiai ir nedviprasmiškai reglamentuoja kaip yra nustatomas kroviniui padarytos preliminarios žalos dydis, kurį atsakovė turi teisę sulaikyti, t. y. preliminarią žalą nurodo bei dokumentais pagrindžia reikalavimą užsakovui (t. y. atsakovei) reiškiantis subjektas. Apeliantės teigimu, teismas nepagrįstai Sutarčių 4.3 punktą aiškino plečiamai, visiškai ignoruodamas pažodinį sutarties aiškinimą. Toks Sutarčių sąlygos aiškinimas prieštarauja CK 1.5 straipsnyje įtvirtintiems bendriesiems teisės principams.

Pažymi, jog teismas nepagrįstai nurodė, neva tai būtent ieškovė turėjo dėti pastangas tam, kad būtų nustatytas preliminarus kroviniui padarytos žalos dydis, kadangi joks Sutarčių punktas neįpareigojo ieškovės aiškintis su atsakove ar atsakovės užsakovu preliminaraus žalos dydžio, o priešingai – būtent atsakovė, norėdama atlikti mokėjimų ieškovei sulaikymą, turėjo gauti iš savo užsakovo preliminarios žalos dydžio paskaičiavimus ir juos pagrindžiančius dokumentus.

Apeliantės tvirtinimu, teismas neteisingai vertino byloje esančius įrodymus. Teismas nepagrįstai konstatavo, neva „nėra galimybės nustatyti ar atsakovė, kaip tvirtina ieškovė, savo nuožiūra keitė sulaikomas sumas“, kadangi iš byloje esančių įrodymų aiškiai matyti, kad atsakovės nepagrįstai ir neteisėtai sulaikytų mokėjimų suma nuolat

kito atsakovės nuožiūra ir niekada nesiekė atsiliepime, o vėliau ir sprendime nurodomos tariamos žalos sumos, apskaičiuotos pagal Sutarčių 5 ir 5.3 punktus bei CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalį, t. y. 27 888,84 Eur. Pažymi, jog tai, kad atsakovė vėliau apmokėjo dalį PVM sąskaitų faktūrų parodo, kad atsakovė ne tik faktiškai pripažino ieškovės pareikšto ieškinio ir jo reikalavimų pagrįstumą bei teisėtumą, bet ir patvirtino, kad piniginių mokėjimų sulaikymas yra vykdomas savavališkai.

Apeliantės vertinimu, teismas taip pat neteisingai pritaikė procesinės teisės normas, reglamentuojančias bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Pažymi, kad nors byla nebuvo nei itin sudėtinga, nei didelės apimties, tačiau atsakovė patyrė net 8 518,40 Eur bylinėjimosi išlaidų. Apeliantės manymu, teismas, priteisdamas visą atsakovės prašomą sumą, net minimaliai nepatikrino jos pagrįstumo ir atitikimo bylos turiniui, t. y. teismas priteisė atsakovei: (1) 6 521,90 Eur sumą už susipažinimą su ieškiniu ir patikslintu ieškiniu bei atsiliepimo parengimą, nors faktiškai atsakovė į bylą pateikė vos vieną atsiliepimą, kurio apimtis penki lapai, o ieškinys ir patikslinti ieškiniai skyrėsi tik priteistinos sumos dydžiu bei keliomis papildomomis faktinėmis aplinkybėmis; (2) 399,30 Eur sumą už prašymo dėl papildomų dokumentų pridėjimo rengimą, kurio apimtis vos du sakiniai; (3) 532,40 Eur už pasirengimą ir dalyvavimą parengiamajame teismo posėdyje, kuris vyko 2025 m. gruodžio 4 d. ir truko vos 21 minutę; (4) 1 064,80 Eur už pasirengimą ir dalyvavimą teismo posėdyje, kuris vyko 2026 m. vasario 3 d. ir truko vos 1 val. 42 minutes. Apeliantės vertinimu, atsakovės patirtų bylinėjimosi išlaidų dydis neatitinka protingumo, sąžiningumo ir teisingumo principų, todėl teismo turėjo būti ženkliai mažinamos.

Atsiliepimu į ieškovės UAB „MMG Carriers International“ apeliacinį skundą atsakovė UAB „Mylios“ prašo ieškovės apeliacinį skundą atmesti ir Klaipėdos apylinkės teismo 2026 m. vasario 23 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-765-867/2026 palikti nepakeistą bei priteisti iš ieškovės atsakovės apeliacinės instancijos teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Atsakovės tvirtinimu, ieškovė apeliaciniame skunde nepagrįstai aiškina, kad pirmosios instancijos teismas, neva ignoruodamas pažodinį sutarties aiškinimą, plečiamai aiškino Sutarties 4.3 punktą. Atsakovės vertinimu, ieškovės pozicija, kad neva pirmosios instancijos teismas privalėjo apsiriboti tik pažodiniu (lingvistiniu) vieno sutarties punkto aiškinimu, akivaizdžiai neatitinka CPK 185 straipsnio reikalavimų. Pirmosios instancijos teismas teisingai ir pagrįstai vertino byloje surinktų įrodymų visumą, tinkamai aiškino visas šalių ginčui aktualias Sutarties sąlygas (neapsiribodamas vien tik Sutarties 4.3 p. aiškinimu) bei tinkamai taikė šalių santykius reglamentuojančias teisės normas.

Nurodo, kad ginčo dėl padarytos žalos ir ieškovės prievolės ją atlyginti byloje nėra, o atsakovės teisė sulaikyti mokėjimus ieškovei yra numatyta Sutarties 4.3 ir 4.4 punktuose, kurių ieškovė byloje neginčija. Ieškovės aiškinimas, kad neva mokėjimų sulaikymas yra neteisėtas, nes nebuvo pateikti duomenys apie preliminarią žalą, yra nepagrįstas ir prieštaraujantis Sutarties sąlygoms bei Sutartyje nurodytų taikytinų teisės aktų nuostatoms. Pažymi, jog ieškovė neginčija paties mokėjimų sulaikymo fakto kaip teisėto prievolės įvykdymo užtikrinimo būdo. Ieškovei buvo ir yra žinoma Sutartyje ir CMR konvencijoje nustatyta jos, kaip vežėjos, atsakomybė už krovinio praradimą ar sugadinimą, taip pat žinoma atsakovės teisė sulaikyti mokėjimus dėl vežėjo padarytos žalos ir informacija, dėl kokios žalos yra sulaikomi mokėjimai.

Pažymi, kad, remiantis CMR konvencijos 32 straipsnio 1 dalimi, atsakovės klientai, kurių kroviniams buvo padaryta žala ieškovei vykdant vežimus, gali pareikšti pretenzijas ir ieškinius per vienerių metų senaties terminą (arba trijų metų terminą, esant tyčiniams vežėjo veiksmams). Užfiksavus kroviniui padarytą žalą CMR važtaraštyje ir susijusiuose dokumentuose, atsakovė laukia kol žalą patyręs asmuo pateiks konkretų reikalavimą dėl žalos atlyginimo, o kol toks reikalavimas dar nepateiktas, atsakovė Sutarties 4.3 ir 4.4 punktuose nustatyta tvarka sulaiko mokėjimus ieškovei pagal CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalyje nustatytą kompensacijos už žalą dydį. Taigi, atsakovė nuo 2025 m. birželio 23 d. turi teisę sulaikyti nurodytą sumą, neapmokant ieškovės sąskaitų

iki tol, kol dėl automobilio apgadinimo nebus pateiktas konkretus reikalavimas dėl žalos atlyginimo. Atsakovės tvirtinimu, pirmosios instancijos teismo vertinimas visiškai atitinka kasacinio teismo praktiką civilinėje byloje Nr. e3K-3-153-611/2021, kuri turi būti taikoma ir nagrinėjant šalių ginčą šioje byloje.

Atsakovės teigimu, ieškovės aiškinimas, kad atsakovė galėjo sulaikyti mokėjimus tik gavusi iš savo kliento duomenis apie preliminarią žalą, prieštarauja pačiai prievolės įvykdymo užtikrinimo esmei, nes ieškovės prievolė atlyginti žalą atsiranda iš karto po žalos padarymo, o ne nuo to momento, kai žalą patyręs asmuo pateikia preliminarius duomenis apie patirtos žalos dydį.

Atkreipia dėmesį, kad ieškovė neteisingai aiškina, jog pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nurodė, neva tai būtent ieškovė turėjo dėti pastangas tam, kad būtų nustatytas preliminarus kroviniui padarytos žalos dydis. Pažymi, kad ieškovės pareigą teikti informaciją ir bendradarbiauti dėl žalos nustatymo įtvirtina bendrieji sutarčių vykdymo principai, įskaitant CK 6.200 straipsnio 2 ir 4 dalys. Ieškovė, manydama, kad sulaikyta per didelė mokėjimų suma, galėjo pati imtis veiksmų preliminarios žalos nustatymui, tačiau to nepadarė. Ieškovė nepateikė į bylą jokių įrodymų, pagrindžiančių, kad žalos dydžio nustatymas pagal CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalį yra neteisingas, taip pat neįrodė, kad kaip vežėja būtų tinkamai bendradarbiavusi, ėmusi veiksmų dėl žalos nustatymo, nurodžiusi savo draudikui ar ekspertams dalyvauti žalos nustatyme.

Pažymi, kad ieškovė apeliaciniame skunde neteisingai aiškina, jog neva atsakovė nepagrįstai sulaiko mokėjimus tokiai sumai, kokiai nori. Atsakovės sulaikyta mokėjimų suma visiškai atitinka ir neviršija ieškovei mokėtinų ir šiuo ieškiniu prašomų priteisti sumų. Ieškovė nepagrįstai aiškina, kad neva dėl jos nurodymo apie mokėjimų sulaikymo neteisėtumą atsakovė apmokėjo ieškovės 2025 m. liepos 10 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. MMG5440 ir 2025 m. liepos 21 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. MMG5490. Atsakovė paaiškina, kad nurodytas sąskaitas ji apmokėjo dėl to, kad, ieškovei išrašius naujas sąskaitas, kurių mokėjimo terminas nesuėjo, atsirado galimybė apmokėti ankstesnes ieškovės sąskaitas, kurių mokėjimo terminas suėjo, nekeičiant dėl ieškovės padarytų žalų sulaikytų mokėjimų sumos.

Atsakovės vertinimu, ieškovė nepagrįstai teigia, kad neva pirmosios instancijos teismas neteisingai pritaikė procesinės teisės normas, reglamentuojančias bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Pažymi, kad pagal į bylą pateiktus įrodymus nėra pagrindo abejoti, jog šioje byloje atsakovė realiai patyrė visas pirmosios instancijos teismo priteistas bylinėjimosi išlaidas, kurios yra pagrįstos, tiesiogiai susijusios su byla bei atitinkančios Rekomendacijas dėl civilinėse bylose priteisimo užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą maksimalaus dydžio. Be to, ieškovė nenurodo ir nepagrindžia, kokia dalimi turėtų būti mažinamos atsakovės naudai priteistos bylinėjimosi išlaidos.

Motyvuojamoji dalis

Teisėjų kolegija konstatuoja:

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinių skundų faktiniai ir teisiniai pagrindai bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas (CPK 320 straipsnio 1 dalis). Apeliacinės instancijos teismas tikrina tik apskųstos teismo sprendimo dalies teisėtumą ir pagrįstumą ir tik analizuojant apeliaciniame skunde išdėstytus argumentus, išskyrus įstatyme nurodytas išimtis (CPK 320 straipsnio 2 dalis). Remiantis ištirtais ir įvertintais duomenimis, konstatuojama, kad absoliučių teismo sprendimo negaliojimo pagrindų ir pagrindo peržengti apeliacinio skundo ribas šioje byloje nenustatyta (CPK 329 straipsnis). Apeliacijos dalykas – pirmosios instancijos teismo priimto sprendimo, kuriuo ieškinys dėl skolos priteisimo atmestas ir paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimas.

Dėl esminių ginčo faktinių aplinkybių

Byloje nustatyta, kad laikotarpiu nuo 2025 m. gegužės 22 d. iki 2025 m. rugpjūčio 8 d. tarp šalių buvo sudaryta dvidešimt vienkartinių krovinio pervežimo sutarčių (Sutartys), kuriomis ieškovė (vežėja) UAB „MMG Carriers International“ įsipareigojo Sutartyse nustatytu laiku ir sąlygomis pervežti Sutartyse nurodytą krovinį, o atsakovė (užsakovė) UAB „Mylios“ – už tai vežėjai sumokėti nustatytą mokestį. Ieškovė laikotarpiu nuo 2025 m. birželio 23 d. iki 2025 m. rugpjūčio 19 d. atsakovei išrašė devynias PVM sąskaitas faktūras bendrai 30 068,50 Eur sumai. Pagal išrašytas PVM sąskaitas faktūras: 2025 m. liepos 2 d. Nr. MMG5431, 2025 m. liepos 17 d. Nr. MMG5471, 2025 m. liepos 25 d. Nr. MMG5498, 2025 m. liepos 31 d. Nr. MMG5508, 2025 m. rugpjūčio 8 d. Nr. MMG5533, 2025 m. rugpjūčio 19 d. Nr. MMG5565, atsakovė su ieškove neatsiskaitė ir liko skolinga ieškovei 16 335 Eur. Ieškovei kreipusis į atsakovę dėl neapmokėtų PVM sąskaitų faktūrų, atsakovė 2025 m. rugsėjo 4 d. el. laišku informavo, kad sąskaitos sulaikytos dėl registruotų žalų. Ieškovė kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama priteisti iš atsakovės 16 335 Eur skolą ir 10,15 procentų dydžio procesines metines palūkanas, argumentuodama tuo, jog atsakovės prievolės vykdymo sustabdymas yra neteisėtas ir nepagrįstas. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs byloje pateiktus įrodymus, esant šalių rašytiniam susitarimui dėl atsakovės teisės sulaikyti apmokėjimą, jei kroviniui yra padaryta žala, darė išvadą, kad ieškovė neįrodė ieškinio, jog atsakovė neteisėtai sulaiko mokėjimus, todėl ieškinį atmetė. Apeliantė savo nesutikimą su pirmosios instancijos teismo sprendimu iš esmės grindžia tuo, jog: (1) mokėjimų sulaikymas neteisėtas, nes, remiantis Sutarčių 4.3.2 punktu, nėra gauta krovinio savininko pretenzija, žalos dydį pagrindžiantys dokumentai ir kt.; (2) teismas nepagrįstai Sutarčių 4.3 punktą aiškina plečiamai, ignoruodamas pažodinį Sutarčių aiškinimą; (3) teismas nepagrįstai nurodė, kad ieškovė turėjo dėti pastangas, jog būtų nustatytas preliminarus žalos dydis; (4) teismo išvada, jog nėra galimybės nustatyti ar atsakovė savo nuožiūra keitė sumas, nepagrįsta, nes tai aiškiai matyti iš bylos įrodymų.

Dėl skundžiamo sprendimo (ne)teisėtumo ir (ne)pagrįstumo

Teisėjų kolegija, įvertinusi apeliacinio skundo, atsiliepimo į apeliacinį skundą argumentus, byloje surinktų įrodymų visumą, skundžiamame pirmosios instancijos teismo sprendime nustatytų aplinkybių pagrindu padarytas išvadas, vertina, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo ieškovės ieškinys dėl skolos priteisimo atmestas, yra teisėtas ir pagrįstas. Tai, kad apeliantė turi kitą nuomonę dėl pirmosios instancijos teismo išvadų, savaime nesudaro pagrindo pripažinti, kad įrodymų visuma įvertinta ne pagal įrodinėjimo procesą reglamentuojančias teisės normas, kad nukrypta nuo teismų formuojamos praktikos šiuo klausimu ar kad byloje nebuvo atskleista bylos esmė ir dėl to skundžiamas teismo sprendimas yra neteisėtas ar nepagrįstas (CPK 178 straipsnis, 185 straipsnis). Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas šalių ginčą, nepažeidė įrodymų vertinimo taisyklių, jo padarytos teisinę reikšmę teisingam bylos išsprendimui turinčios išvados atitinka faktinius bylos duomenis ir nustatytas bylos aplinkybes, o apeliacinio skundo argumentai neteikia pagrindo jų pripažinti neteisėtomis, todėl teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo motyvų nekartoja ir pasisako tik dėl esminių apeliacinio skundo argumentų.

CK 6.70 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prievolių įvykdymas gali būti užtikrinamas pagal sutartį arba įstatymus netesybomis, įkeitimu (hipoteka), laidavimu, garantija, rankpinigiais ar kitais sutartyje nustatytais būdais. Be to, pagal minėto straipsnio 2 dalį gali būti užtikrinamas tiek esamų, tiek ir būsimų prievolių įvykdymas. Kasacinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, jog CK 6.70 straipsnio 1 dalyje nurodytas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių sąrašas nėra baigtinis (išsamus), todėl prievolės gali būti užtikrinamos ir kitais sutarties šalių sutartais, CK 6.70 straipsnio normoje nenurodytais būdais. Tokią šalių teisę tiesiogiai įtvirtina CK 6.70 straipsnio 1 dalies norma ir 6.156 straipsnyje nustatytas sutarties laisvės principas. Pavyzdžiui, kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad vekselis, kuris yra savarankiškas prievolės atsiradimo pagrindas, gali būti naudojamas kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonė.

Kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, jog teisė sulaikyti mokėjimus taip pat gali būti kvalifikuojama kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonė. Pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2011 m. gruodžio 7 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-486/2011 išaiškino, kad šalių susitarimo dėl rangovui mokėtino atlyginimo „sulaikymo“ tikslas yra užtikrinti užsakovo nuostolių padengimą rangovo netinkamų prievolių vykdymo atveju. Toks šalių susitarimas įstatymo leidžiamas ir laikytinas vienu iš įstatyme nenurodytų, tačiau šalių susitarimu nustatytų prievolių įvykdymo užtikrinimo būdų (CK 6.70 straipsnis). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2014 m. birželio 20 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-352/2014 taip pat pripažino, jog, sutarties šalims susitarus dalį mokėtinos kainos „sulaikyti“ iki tam tikrų rangovo veiksmų atlikimo ir šiam tokių veiksmų neatlikus, turi būti atsižvelgiama ne tik į lingvistinę sutarties sąlygų reikšmę, bet ir tokiomis sąlygomis siekiamus tikslus. „Sulaikymo“ sutartinės sąlygos tikslas yra užtikrinti užsakovo nuostolių padengimą rangovo netinkamų prievolių vykdymo atveju, ypač rangovui nevykdant ar negalint vykdyti garantinių įsipareigojimų, nustatytų statybos rangos sutartyse, tai yra tam tikras užtikrintas kompensavimo mechanizmas tuo atveju, jei rangovas dėl subrangovo netinkamų veiksmų ar neveikimo patirtų nuostolių. Nors aptartose bylose kasacinis teismas teisę sulaikyti mokėjimus kvalifikavo kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonę ginčuose, kilusiuose iš rangos teisinių santykių, tačiau CK 6.70 straipsnio 1 dalies normos aiškinimo prasme ši taisyklė yra universali. Tai reiškia, kad teisė sulaikyti mokėjimą gali būti kvalifikuojama pagal CK 6.70 straipsnį kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonė bet kokio pobūdžio sutartiniuose teisiniuose santykiuose. Kvalifikavus sutartyje įtvirtintą teisę sulaikyti mokėjimą kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonę, tokiu būdu gali būti užtikrinama ir būsima prievolė, t. y. prievolė, kuri tokio susitarimo metu dar neegzistuoja, tačiau gali atsirasti ateityje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-153-611/2021, 21-22 punktai).

Nagrinėjamu atveju bylos duomenimis nustatyta, jog šalys Sutarčių 4.3 ir 4.4 punktuose numatė užsakovo (atsakovės) teisę Sutarčių 4.3 ir 4.4 punktuose numatytais atvejais sulaikyti visą ar dalį vežimo užmokesčio už šito ir už kitų krovinių pervežimą, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo būdą (CK 6.70 straipsnis). Atsakovė, remdamasi minėtomis Sutarčių sąlygomis, sulaikė mokėjimus ieškovei už krovinių pervežimą, argumentuodama tuo, jog, atliekant vežimą pagal užsakymą Nr. 2025/06/23-39, buvo padaryta žala kroviniui, t. y. subraižytas transporto priemonės INEOS GRENADIER stogas. Ieškovė nesutinka su mokėjimo sulaikymu, argumentuodama tuo, jog, remiantis Sutarčių 4.3.2 punktu, nėra gauta atsakovės užsakovo/krovinio savininko pretenzija, žalos dydį pagrindžiantys dokumentai ir kt. Apeliantės teigimu, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai Sutarčių 4.3 punktą aiškina plečiamai, ignoruodamas pažodinį Sutarčių aiškinimą. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, vadovaudamasi teisiniu reglamentavimu ir kasacinio teismo praktika, neturi pagrindo sutikti su šiais apeliantės argumentais.

Sutarčių 4.3.2 punktu šalys susitarė, jog užsakovas (atsakovė) užsitikrina prievolės įvykdymą sulaikydamas visą ar dalį vežimo užmokesčio ne tik už šio, bet ir už kitų krovinių pervežimą. Užsakovas gali sulaikyti vežimo užmokestį (užsitikrinti esamų ar būsimų vežėjo (ieškovės) prievolių įvykdymą), be kita ko, jeigu užsakovui pareiškiamos pretenzijos (reklamacijos) dėl Sutarties vykdymo, kai CMR važtaraštyje arba protokole yra atžymų apie padarytus krovinio pažeidimus ar kitus nuostolius – iki užsakovui paaiškės galutinė suma, kurią užsakovas turės sumokėti reikalavimą reiškiančiam subjektui, tačiau bet kokiu atveju, ne ilgiau nei 2 metus, terminą skaičiuojant nuo Sutarties sudarymo (šiuo atveju užsakovas gali laikinai nemokėti vežimo užmokesčio dalies, atitinkančios kroviniui padarytą preliminarią žalą, kurią nurodo bei dokumentais pagrindžia reikalavimą užsakovui reiškiantis subjektas. Jeigu kroviniui padaryta preliminari žala yra lygi ar viršija Sutartimi sutartą vežimo užmokestį – užsakovas gali laikinai nemokėti viso vežimo užmokesčio už šio krovinio vežimą, taip pat viso ar dalies vežimo užmokesčio už kitų krovinių vežimą, proporcingai kroviniui padarytos preliminarios žalos dydžiui).

Sutarčių 4.4 punktu šalys taip pat susitarė, kad kai paaiškėja galutinis nuostolių pervežant krovinį pagal šią Sutartį dydis ir užsakovas nuostolius atlygina, užsakovas gali įskaityti vežimo užmokestį į nuostolių atlyginimą.

Į nuostolių atlyginimą gali būti įskaitomi ir mokėjimai už kitų krovinių vežimą. Kol tikslus nuostolių, atsiradusių vežant krovinį, dydis nėra aiškus, užsakovas gali užsitikrinti prievolių įvykdymą pagal šios Sutarties 4.3.2. punktą. Prievolių įvykdymo užtikrinimui užsakovas gali naudotis nepriklausomai nuo to, ar užsakovas reikalavimą reiškiančiam subjektui preliminarią žalą yra atlyginęs.

Sutarčių aiškinimo klausimais kasacinio teismo praktika yra nuosekli ir išplėtota. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad CK 6.193 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas subjektyvaus sutarties aiškinimo metodo prioritetas: aiškinant sutartį, pirmiausia turi būti nagrinėjami tikrieji sutarties šalių ketinimai, o ne vien remiamasi pažodiniu sutarties teksto aiškinimu. Visos sutarties sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į sutarties sąlygų tarpusavio ryšį, sutarties esmę, tikslą, jos sudarymo aplinkybes, šalių derybas dėl sutarties sudarymo, šalių elgesį po sutarties sudarymo ir kitas reikšmingas aplinkybes. Kartu sutarties sąlygos turi būti aiškinamos taip, kad aiškinimo rezultatas nereikštų nesąžiningumo vienos iš šalių atžvilgiu, būtina vadovautis ir CK 1.5 straipsnyje įtvirtintais bendraisiais teisės principais. Taikant įstatymo įtvirtintas ir teismų praktikoje pripažintas sutarčių aiškinimo taisykles, turi būti kiek įmanoma tiksliau išsiaiškinta šalių valia, išreikšta joms sudarant sutartis ir prisiimant iš tokių sutarčių kylančius įsipareigojimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-223-1075/2020, 45 punktas).

Kita vertus, kasacinio teismo praktikoje pažymima, kad tai, jog įstatyme neteikiamas prioritetas pažodiniam sutarties aiškinimui, nereiškia, jog gali būti ignoruojamas sutarties tekstas ir jos sąlygose vartojamų žodžių ar žodžių junginių bendrinė, visuomenėje nusistovėjusi reikšmė. Tikrasis sutarties (jos sąlygos) turinys gali nesutapti su pažodine teksto reikšme, jeigu pažodinį tekstą paneigia įstatyme (CK 6.193 straipsnis) įvardytos sutarties aiškinimui reikšmingos aplinkybės (sutarties sąlygų kontekstas, faktinis šalių elgesys, kt.). Įstatymu teismas įpareigotas patikrinti, ar pažodinis sutarties tekstas atitinka tikruosius sutarties šalių ketinimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-120/2013).

Kasacinio teismo praktikoje atkreipiamas dėmesys į tai, kad sutarties šalių subjektyviais ketinimais nustatant sutarties turinį galima vadovautis tik jeigu abi šalys sutaria dėl sutarties teksto prasmės. Šalių tikrųjų ketinimų nustatymas yra praktiškai neįmanomas, kai tarp šalių yra ginčas dėl tikrosios sutarties teksto prasmės ir kai šalys skirtingai interpretuoja sutarties tekstą. Tokiais atvejais taikytinas objektyvusis sutarties aiškinimo metodas – jeigu šalių tikrųjų ketinimų negalima nustatyti, tai sutartis turi būti aiškinama atsižvelgiant į tai, kokią prasmę jai tokiomis pat aplinkybėmis būtų suteikę analogiški šalims protingi asmenys, t. y. taikoma sisteminė–lingvistinė sutarties teksto analizė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. liepos 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-309-378/2017, 14 punktas; 2021 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-35-823/2021, 26, 27 punktai).

Nagrinėjamu atveju, įvertinus nutarties 39-40 punktuose nurodytų Sutarčių sąlygų, numatytų 4.3.2 ir 4.4 punktuose, turinį, spręstina, jog pirmosios instancijos teismas padarė pagrįstą išvadą, kad ieškovė neįrodė, jog atsakovė neteisėtai sulaiko mokėjimus. Bylos duomenys patvirtina ir dėl to ginčo tarp šalių nėra, jog ieškovei, atliekant vežimą pagal užsakymą Nr. 2025/06/23-39, buvo padaryta žala kroviniui, t. y. subraižytas transporto priemonės INEOS GRENADIER stogas. Šalys Sutarties 4.3 punktu susitarė, jog užsakovas (atsakovė) užsitikrina prievolės įvykdymą sulaikydamas visą ar dalį vežimo užmokesčio, kurį užsakovas (atsakovė) turi sumokėti vežėjui (ieškovei), įvykdžiusiam šia Sutartimi prisiimtus įsipareigojimus. Užsakovas gali sulaikyti visą ar dalį vežimo užmokesčio net tik už šio, bet ir už kitų krovinių pervežimą. Taip pat gali būti užtikrinamas ir vežėjo (ieškovės) būsimos prievolės atsiskaityti su užsakovu (atsakove) už kroviniui padarytą žalą įvykdymas. Sutarties 4.4 punktu šalys, be kita ko, susitarė, jog kol tikslus nuostolių, atsiradusių vežant krovinį, dydis nėra aiškus, užsakovas (atsakovė) taip pat gali užsitikrinti prievolių įvykdymą pagal šios Sutarties 4.3.2 punktą. Taigi, šalys Sutartimi susitarė, jog atsakovė gali sulaikyti mokėjimus siekiant užtikrinti būsimos prievolės atsiskaityti su ja už kroviniui padarytą žalą įvykdymą net ir kol tikslus nuostolių, atsiradusių vežant krovinį, dydis nėra aiškus.

Įvertinus nurodytas aplinkybes, atsižvelgus į tai, jog žala kroviniui buvo padaryta ir ieškovė šios aplinkybės neginčija, Sutartyje šalims susitarus dėl atsakovės teisės laikinai sulaikyti mokėjimus, kad užtikrintų būsimos ieškovės prievolės atsiskaityti su atsakove už kroviniui padarytą žalą įvykdymą, nėra pagrindo spręsti, jog mokėjimai buvo sulaikyti nepagrįstai ir neteisėtai. Nors apeliantė akcentuoja pažodinį Sutarties 4.3.2 punkto aiškinimą, tačiau, kaip nurodyta nutarties 41 punkte cituojamoje kasacinio teismo praktikoje, pirmiausia turi būti nagrinėjami tikrieji sutarties šalių ketinimai, o ne vien remiamasi pažodiniu sutarties teksto aiškinimu; visos sutarties sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į sutarties sąlygų tarpusavio ryšį, sutarties esmę, tikslą ir kt. Nagrinėjamu atveju iš Sutarties 4.3.2 ir 4.4 punktų turinio matyti, jog šalys iš esmės susitarė ir dėl atsakovės teisės laikinai sulaikyti mokėjimus, siekiant užtikrinti, be kita ko, ir būsimos ieškovės prievolės atsiskaityti su atsakove už kroviniui padarytą žalą įvykdymą net kai tikslus nuostolių dydis nėra aiškus. Atsižvelgiant į tai, apeliantės nurodoma aplinkybė, jog atsakovė nėra gavusi iš krovinio savininko/atsakovės užsakovo pretenzijos dėl žalos, atsižvelgus į tai, jog bylos duomenys patvirtina apie kroviniui padarytą žalą, vadovaujantis Sutarties 4.3.2 ir 4.4 punktais, nesudaro pagrindo vertinti, kad mokėjimai yra sulaikyti neteisėtai ir nepagrįstai.

Be to, pažymėtina ir tai, jog mokėjimai nėra sulaikomi neribotą laiką, o ne ilgiau kaip dvejus metus (Sutarčių 4.3.2 punktas). Pagal CMR konvencijos 32 straipsnio 1 dalį teisė pateikti ieškinį dėl vežimų taikant šią Konvenciją dėl senaties prarandama po vienerių metų, arba trijų metų ieškinio senatis jei yra tyčinių veiksmų atveju arba kaltinimo, kuris pagal teismo, nagrinėjančio šį atvejį, taikomus įstatymus prilygsta tyčiniams veiksmams.

Apeliantė, be kita ko, nesutinka ir su atsakovės preliminariai apskaičiuotu žalos dydžiu. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, šį apeliantės argumentą laiko nepagrįstu.

Pažymėtina, kad civilinės bylos nagrinėjamos laikantis rungimosi principo, kuris reiškia, kad kiekviena šalis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (CPK 12, 178 straipsniai). Įrodymai civilinėje byloje yra bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių šalių reikalavimus ir atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra (CPK 177 straipsnio 1 dalis). Faktiniai duomenys nustatomi šiomis priemonėmis: šalių ir trečiųjų asmenų (tiesiogiai ar per atstovus) paaiškinimais, liudytojų parodymais, rašytiniais įrodymais, daiktiniais įrodymais, apžiūrų protokolais, ekspertų išvadomis, nuotraukomis, vaizdo ir garso įrašais, padarytais nepažeidžiant įstatymų, ir kitomis įrodinėjimo priemonėmis (CPK 177 straipsnio 2 dalis). Teismas įvertina byloje esančius įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais (CPK 185 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamu atveju nors iš dalies sutiktina su apeliantės argumentu, jog teismas nepagrįstai nurodė, kad ieškovė turėjo pati kreiptis į atsakovės užsakovą, jog būtų nustatytas preliminarus žalos dydis. Tačiau, pažymėtina, jog pagal bendrąją įrodinėjimo pareigos paskirstymo taisyklę, įtvirtintą CPK 12 ir 178 straipsniuose, ieškovė turėjo pagrįsti savo nesutikimą su žalos dydžiu, t. y. teikti savo skaičiavimus, kitus žalos dydį pagrindžiančius dokumentus ir pan. Atsakovė preliminarų žalos dydį apskaičiavo vadovaudamasi Sutarčių 5.3 punktu ir CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalimi. Ieškovė byloje neteikė jokių įrodymų, pagrindžiančių kitokį žalos dydį ar kad atsakovės apskaičiuotas žalos dydis yra nepagrįstai didelis. Pažymėtina, jog Sutarčių 5.3 punktu šalys, be kita ko, susitarė, jog vežėjas atsako už priimto gabenti krovinio praradimą ar sugadinimą pareikštąja krovinio verte, kuri atitinka gamintojo, faktinio siuntėjo automobilių pardavimo kainininko kainų vertes ir gali viršyti sumą, apskaičiuotą pagal formulę krovinio svorio kilogramų skaičius x SDR kursas krovinio pakrovimo dienai x 8,33 (kg x SDR x 8,33), kas atitinka ir CMR konvencijos 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą dydį. Ieškovė nepateikė jokių pagrįstų argumentų, kodėl preliminarus žalos dydis, apskaičiuotas remiantis pačių šalių sudarytos Sutarties ir CMR konvencijos nuostatomis, yra nepagrįstas. Atsižvelgiant į tai, šis apeliantės argumentas nesudaro pagrindo keisti ar naikinti pirmosios instancijos teismo sprendimo nurodytu pagrindu.

Apeliantė, be kita ko, nurodo, jog teismo išvada, kad nėra galimybės nustatyti ar atsakovė savo nuožiūra keitė sumas, nepagrįsta. Pažymėtina, jog atsakovės sulaikyta mokėjimų suma atitinka ir neviršija ieškovei mokėtinų ir ieškiniu prašytų priteisti sumų. Atsižvelgiant į tai, šis apeliantės argumentas taip pat nesudaro pagrindo keisti ar naikinti pirmosios instancijos teismo sprendimo nurodytu pagrindu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme

Apeliantė, be kita ko, nesutinka su bylinėjimosi išlaidų paskirstymu. Apeliantės vertinimu, atsakovės patirtų bylinėjimosi išlaidų dydis neatitinka protingumo, sąžiningumo ir teisingumo principų, todėl teismo turėjo būti ženkliai mažinamas. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, vadovaudamasi teisiniu reglamentavimu ir kasacinio teismo praktika, turi pagrindo iš dalies sutikti su šiuo apeliantės argumentu.

CPK 93 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta bendroji bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklė – šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. CPK 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, nei yra nustatyta Lietuvos Respublikos Teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 pavirtintose rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalių dydžių (toliau – ir Rekomendacijos).

Be to, spręsdamas dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo, teismas privalo įvertinti jų realumą, būtinumą ir pagrįstumą, ar advokatui už teisinę pagalbą civilinėje byloje visa asmens sumokėta suma pripažintina bylinėjimosi išlaidomis ir ar jos turi būti atlyginamos. Spręsdamas dėl bylinėjimosi išlaidų už advokato pagalbą atlyginimo, teismas visų pirma nustato, kokias išlaidas patyrė bylą laimėjusi šalis. Remdamasis CPK 98 straipsnio 2 dalimi ir Rekomendacijomis, teismas nustato, ar šalies patirtos bylinėjimosi išlaidos yra pagrįstos, ar nėra išlaidavimo požymių. Nustatęs, kad bylinėjimosi išlaidos yra nepagrįstai didelės, atitinkančios išlaidavimo požymius, teismas sumažina atlygintinų bylinėjimosi išlaidų dydį iki pagrįsto, o kitos dalies išlaidų nepriteisia (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugsėjo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-701/2023, 29 punktas; 2008 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-533/2008).

Sprendžiant dėl išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti atlyginimo priteisimo šaliai, turi būti atsižvelgiama tiek į bendrąsias bylinėjimosi išlaidų nustatymo taisykles, tiek ir į konkrečios jų rūšies – išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai atlyginti – dydžio nustatymo kriterijus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-172-313/2022, 48 punktas).

Remiantis Rekomendacijų dėl advokato ar advokato padėjėjo užmokesčio dydžio 2 punktu, nustatydamas priteistino užmokesčio už teikiamas teisines paslaugas dydį, teismas atsižvelgia į šiuos kriterijus: (1) bylos sudėtingumą; (2) teisinių paslaugų kompleksiškumą, specialių žinių reikalingumą; (3) ankstesnį (pakartotinį) dalyvavimą toje byloje; (4) būtinybę išvykti į kitą vietovę, negu registruota advokato darbo vieta; (5) ginčo sumos dydį; (6) teisinių paslaugų teikimo pastovumą ir pobūdį; (7) sprendžiamų teisinių klausimų naujumą; (8) šalių elgesį proceso metu; (9) advokato darbo laiko sąnaudas; (10) kitas svarbias aplinkybes.

Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad, taikant Rekomendacijų dėl advokato ar advokato padėjėjo užmokesčio dydžio 2 punkte nurodytus kriterijus, reikėtų vadovautis jų visuma ir, nesant pakankamo pagrindo, neišskirti kaip reikšmingų vieno ar keleto iš jų. Reikia įvertinti, kurie kriterijai gali būti pagrindas padidinti, o kurie – sumažinti priteisiamas išlaidas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gruodžio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-647-248/2015). Taigi nurodyti kriterijai, esant tam tikroms konkrečioms kiekvienos bylos aplinkybėms, taip pat atsižvelgiant į joje teikiamų teisinių paslaugų apimtį bei pobūdį, gali sudaryti pagrindą priteisti tiek

didesnį negu Rekomendacijose nurodytą maksimalų bylinėjimosi išlaidų dydį, tiek mažesnį šių išlaidų dydį, net jeigu jis ir nesiekia maksimalaus Rekomendacijose nurodyto dydžio (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-172-313/2022, 50 punktas).

Kasacinis teismas taip pat yra išaiškinęs, kad tokios paslaugos kaip atstovo susipažinimas su konkrečiu teismo procesiniu sprendimu ar byla, taip pat šalių procesiniais dokumentais, teismų praktikos paieška rengiant procesinius dokumentus, bylos medžiagos, teismo procesinio sprendimo ir byloje dalyvaujančio asmens procesinio dokumento analizė, pasirengimas rengti procesinį dokumentą, informacijos, reikalingos rengiant procesinį dokumentą, paieška ir susipažinimas su kliento pateikta informacija negali būti laikomos savarankiškomis teisinėmis paslaugomis. Išvardytos paslaugos yra vertinamos kaip kitų paslaugų, susijusių su atitinkamų procesinių dokumentų parengimu, sudėtinė dalis, todėl pagal Rekomendacijas dėl advokato ar advokato padėjėjo užmokesčio dydžio už šias paslaugas atskirai bylinėjimosi išlaidų atlyginimas nėra priteisiamas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-156-701/2016, 51 punktas; 2018 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-466-403/2018, 41 punktas).

Kasacinio teismo praktikoje taip pat konstatuota, kad spręsdamas klausimą, ar prašomos atlyginti išlaidos yra patirtos, teismas turi įvertinti ne tik tai, ar šios išlaidos yra faktiškai patirtos, bet ir tai, ar jos yra susijusios su nagrinėjama byla, taip pat ar teisinės paslaugos, už kurias patirtas išlaidas prašoma atlyginti, nėra akivaizdžiai perteklinės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugsėjo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-236-943/2023, 60 punktas; 2026 m. balandžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-37-421/2026, 61 punktas).

Nagrinėjamu atveju atsakovė pateikė duomenis apie pirmosios instancijos teisme patirtas 8 518,40 Eur bylinėjimosi išlaidas. Iš byloje atsakovės pateiktų teisinių paslaugų ataskaitų nustatyta, kad į suteiktas teisines paslaugas yra įtrauktos ir tokios paslaugos, kurios pagal formuojamą teismų praktiką nelaikytinos savarankiškomis teisinėmis paslaugomis (nutarties 57 punktas). Teismas nepripažįsta būtinomis ir pagrįstomis išlaidomis: (1) už 2025 m. spalio 28 d. susipažinimą su ieškovės patikslintu ieškiniu – 532,40 Eur (su PVM); (2) už 2025 m. spalio 29 d. susipažinimą su ieškovės patikslintu ieškiniu – 266,20 Eur (su PVM); (3) už 2025 m. gruodžio 11 d. prašymo dėl papildomų dokumentų pridėjimo rengimą – 266,20 Eur (su PVM); (4) už 2025 m. gruodžio 12 d. prašymo dėl papildomų dokumentų pridėjimo rengimą – 133,10 Eur (su PVM); iš viso 1 197,90 Eur. Nurodyti veiksmai pagal savo pobūdį negali būti laikomi savarankiškomis teisinėmis paslaugomis ar analogiškomis Rekomendacijų 8 punkte nustatytoms teisinėms paslaugoms, o yra sudėtinė atstovavimo teisme teisinės paslaugos dalis. Atsižvelgiant į tai, atsakovės pirmosios instancijos teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos mažintinos iki 7 320,50 Eur.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pripažįstama, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą procesinį sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. sausio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-46-701/2023, 74 punktas). Kiti apeliacinio skundo ir atsiliepimo į jį argumentai teisiškai nėra reikšmingi teisingam bylos išnagrinėjimui, pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumui bei pagrįstumui, todėl atskirai dėl jų apeliacinės instancijos teismas plačiau nepasisako.

Teisėjų kolegija, įvertinusi apeliacinio skundo, atsiliepimo į apeliacinį skundą argumentus, bylos medžiagą, pateiktus įrodymus, kasacinio teismo praktiką nagrinėjamu klausimu, sprendžia, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo ieškinys dėl skolos priteisimo atmestas, yra teisėtas ir pagrįstas, sprendimas priimtas laikantis materialinės ir procesinės teisės normų, todėl jį keisti ar naikinti apeliacinio skundo argumentais nėra teisinio pagrindo (CPK 185 straipsnis, 263 straipsnio 1 dalis, 326 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Tačiau, pirmosios instancijos teismas, spręsdamas dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo, iš dalies netinkamai taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias bylinėjimosi išlaidų paskirstymą, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo tikslintina.

Kai skundo argumentai dėl materialiųjų ieškovo reikalavimų iš esmės atmesti kaip nesudarantys pagrindo pakeisti žemesnės instancijos teismo procesinio sprendimo ir ši sprendimo dalis dėl šių reikalavimų paliekama nepakeista, laikytina, kad asmens skundas atmestas visiškai, nepaisant to, ar pagrįstais pripažinti šalies argumentai dėl netinkamo bylinėjimosi išlaidų paskirstymo žemesnės instancijos teisme (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-104-684/2016, 43 punktas; 2021 m. gruodžio 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-316-421/2021, 61 punktas; 2022 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-172-313/2022, 68 punktas).

Atsižvelgus į aptartus kasacinio teismo išaiškinimus, ieškovės apeliacinis skundas laikomas atmestu, todėl jos apeliacinės instancijos teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlyginamos (CPK 93 straipsnio 1 dalis).

Atsakovė UAB „Mylios“ prašo priteisti iš ieškovės apeliacinės instancijos teisme patirtas 7 453,60 Eur bylinėjimosi išlaidas už atsiliepimo į apeliacinį skundą parengimą. Atsakovės pateikti įrodymai patvirtina prašomų priteisti išlaidų pagrįstumą, tačiau apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį, jog prašomos priteisti išlaidos viršija Rekomendacijose nurodytą maksimalų dydį už tokio procesinio dokumento parengimą (1,3 (8.11 punktas) x 2 526,80 Eur (2025 m. IV ketv. (bylinėjimosi išlaidos faktiškai patirtos 2026 m. balandžio-gegužės mėn.) (7 punktas)) = 3 284,84 Eur), todėl, sprendžiant dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo atsakovei, prašoma priteisti suma mažinama iki Rekomendacijose nurodytos 3 284,84 Eur sumos. Atsižvelgiant į tai, atsakovei UAB „Mylios“ priteistina 3 284,84 Eur bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidų iš ieškovės UAB „MMG Carriers International“ (CPK 93, 98 straipsniai).

Rezoliucinė dalis

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

nutaria:

Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rūmų 2026 m. vasario 23 d. sprendimą palikti iš esmės nepakeistą, patikslinant sprendimo dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo. Sprendimo rezoliucinės dalies 2 pastraipą išdėstyti taip: „Priteisti iš ieškovės UAB „MMG Carriers International“, juridinio asmens kodas 302344476, 7 320,50 Eur (septynis tūkstančius tris šimtus dvidešimt eurų ir 50 ct) bylinėjimosi išlaidų atsakovei UAB „Mylios“, juridinio asmens kodas 300144053.“ Priteisti iš ieškovės UAB „MMG Carriers International“, juridinio asmens kodas 302344476, 3 284,84 Eur (trijų tūkstančių dviejų šimtų aštuoniasdešimt keturių eurų ir 84 ct) apeliacinės instancijos teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą atsakovės UAB „Mylios“, juridinio asmens kodas 300144053, naudai.

Teisėjai Alvida Jasaitytė-Pralgauskienė
Loreta Miltenytė
Ignas Totilas